

Studentinzet: bewezen effectief

Hanny Gijsman, Universiteit Leiden
Luca Massaro, Universiteit Utrecht

Landelijke Praktijkdag Onderwijsregio's, 24 september 2026

Kernboodschap

Bij een zorgvuldige uitvoering, met aandacht voor taakverdeling en begeleiding van studenten, kan de interventie StudentinzetopSchool een **betekenisvolle bijdrage** leveren aan het **verhogen van de leerresultaten** van leerlingen en het **verlichten van de ervaren werkdruk** van docenten.

Studentinzet

- [Nationale Denktank 2007](#)
- [Subsidieregeling 2009: PAL](#)

Onderwijs

Subsidie voor extra assistentie op voortgezet onderwijs: Persoonlijke Assistent Leraar -PAL

Vanaf 2009 worden docenten uit het voortgezet onderwijs extra gestimuleerd om studenten uit het hoger onderwijs aan te trekken, de zogenaamde Persoonlijke Assistent Leraar (PAL). Dat heeft staatssecretaris Van Bijsterveldt (Onderwijs) vandaag bekend gemaakt. "Met de inzet van PAL-studenten kunnen docenten meer aandacht besteden aan taal, rekenen en bètavakken of leerlingen extra begeleiden die dat nodig hebben", aldus Van Bijsterveldt.

Deel deze pagina

[f](#) [in](#) [✉](#) [🖨](#)

Platform StudentinzetopSchool

- 16 november 2020: eerste overleg(online)
- Examens 2021:
  - [Subsidieregeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's](#)
  - Verzoek UNL & VO-raad: [bijles examenleerlingen](#)
- [Werkbezoek Koningin Maxima](#)

Uitgangspunten

StudentinzetopSchool

Het landelijke platform van initiatieven die studenten uit het hoger onderwijs inzetten in het voortgezet onderwijs.

Inzet van studenten
uit het hoger
onderwijs

Not-for-profit

Begeleiding vanuit
lerarenopleiding

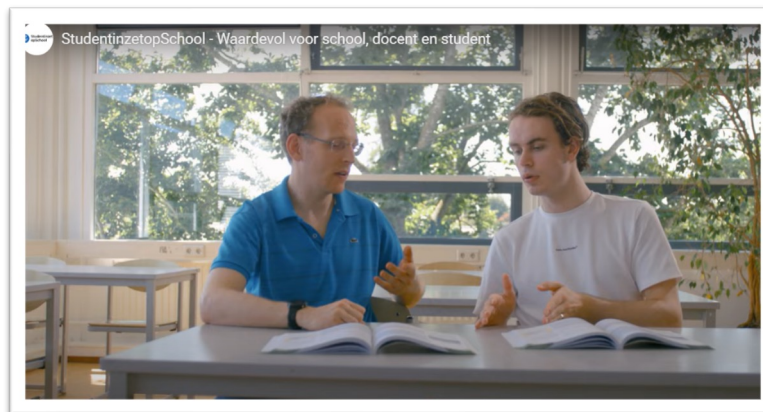
Doelen

- Wegwerken van leerachterstanden van leerlingen
- Verlagen van werkdruk voor docenten
- Enthousiasmeren van studenten voor onderwijs

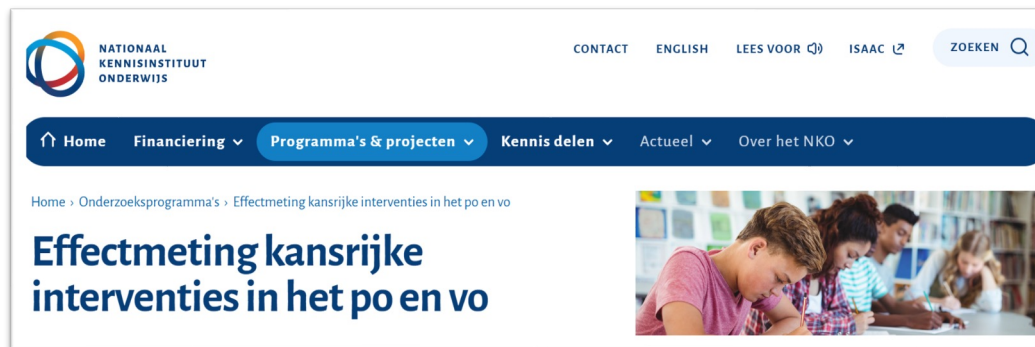
Studenten

- Assistentie: bevoegde docent is verantwoordelijk
- Baan, geen stage
- Ondersteuning:
  - Kleine groepen begeleiden/bijles/differentiëren in de les,
  - Nakijken/surveilleren/lesvoorbereiding/practica klaarzetten,
  - Administratie/ICT/duurzaamheidscoördinator, etc.

NPO: Kansrijke interventies

- 2021-2022: selectie interventieteam (aanbesteding)
- 2022: selectie onderzoeksteam (aanbesteding)
- 2022-2023: voorbereiding onderzoek
- 2023-2024: dataverzameling
- 2024-2025: data-analyse
- November 2025: rapport

StudentinZetopSchool

Effectmeting Kansrijke Interventies in het po en vo

KBA Nijmegen Marjolein Muskens | Daniëlle van Helvoirt | Tim van Kuppeveld

Radboud Universiteit Eddie Denessen | Tirsia Guelen-Satink

Expertisecentrum Nederlands Judith Stoep | Marian Bruggink

Radboud Universiteit

EXPERTISECENTRUM
NEDERLANDS

NATIONAAL
REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

StudentinzetopSchool

In hoeverre kan deze interventie...

- 1. leerresultaten van leerlingen verhogen?**
2. werkdruk docenten verlagen?
3. studenten enthousiasmeren voor het vak van docent?

Deelname:
18 vo-scholen
68 docenten +
studenten
1.777 leerlingen

StudentinzetopSchool

RCT (Randomized controlled trial)

- Experimenteel design voor aantonen van effecten
- Toevallige indeling experimentgroep-controlegroep
- Voormeting en nameting

StudentinzetopSchool

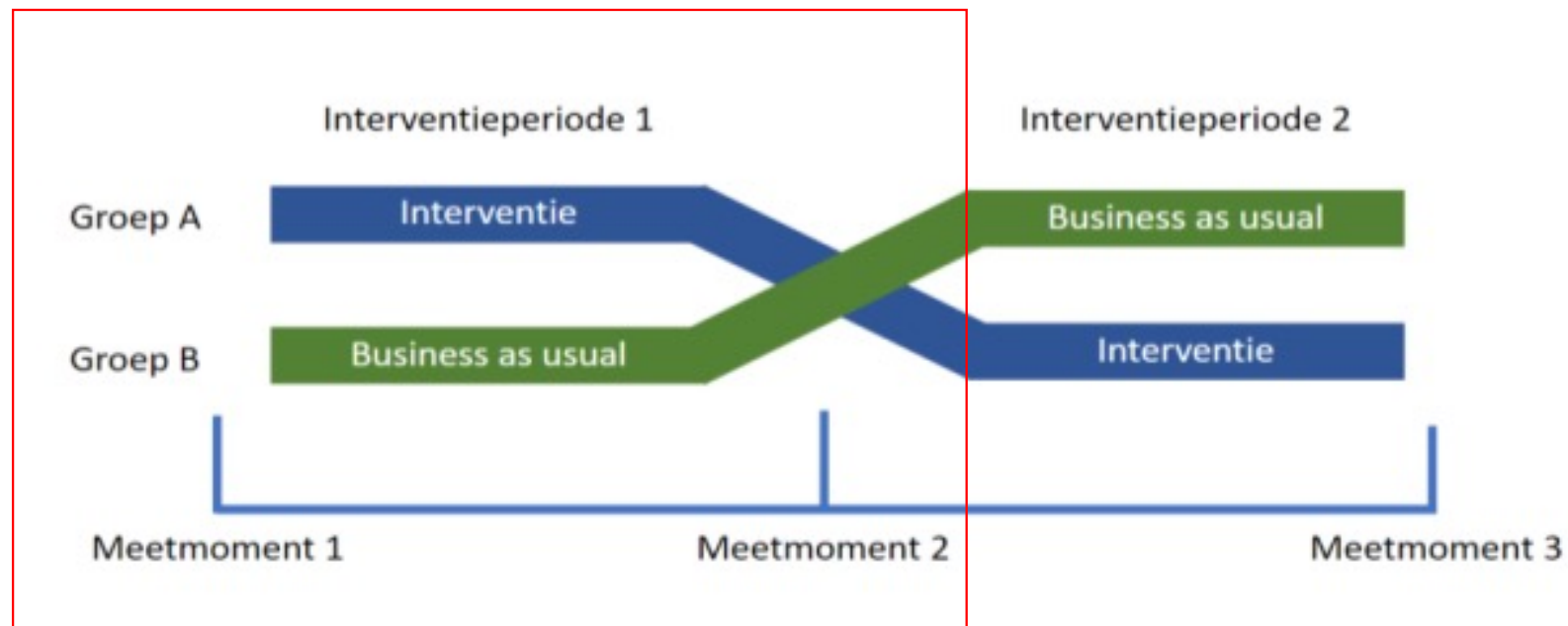
Aanpak:

- Docenten in havo en vwo, leerjaar 3, 4, 5
- Docent heeft twee parallelklassen
- Op basis van 'toeval' werd één klas de interventieklas

StudentinzetopSchool

RCT-aanpak

Randomisatie klassen	Controlegroep (n = 880)	Experimentele groep (n = 897)
Leerjaar 2023-2024 (interventiejaar)	%	%
Leerjaar 2	3	3
Leerjaar 3	19	19
Leerjaar 4	54	54
Leerjaar 5	25	25
Niveau 2023-2024 (interventiejaar)	%	%
Havo	42	42
Vwo/Atheneum	58	58
Vak waarbij interventie is ingezet	%	%
Exacte vakken	28	28
Talen	26	26
Overig	46	46
Klassen		
Aantal klassen	36	36
Gemiddeld klasgrootte	24	25

StudentinzetopSchool

Instructie voor onderzoek:

- Studenten worden 10 weken, 4 uur per week ingezet in of voor de betreffende klas (binnen/buiten) naar inzicht en behoefte van de docent

StudentinZetopSchool

Leerresultaten:

Voormeting: Eindcijfers jaar 22-23

Nameting: Gemiddelde cijfers in/na interventieperiode

Werkdruk:

Vragenlijst docenten (geen RCT)

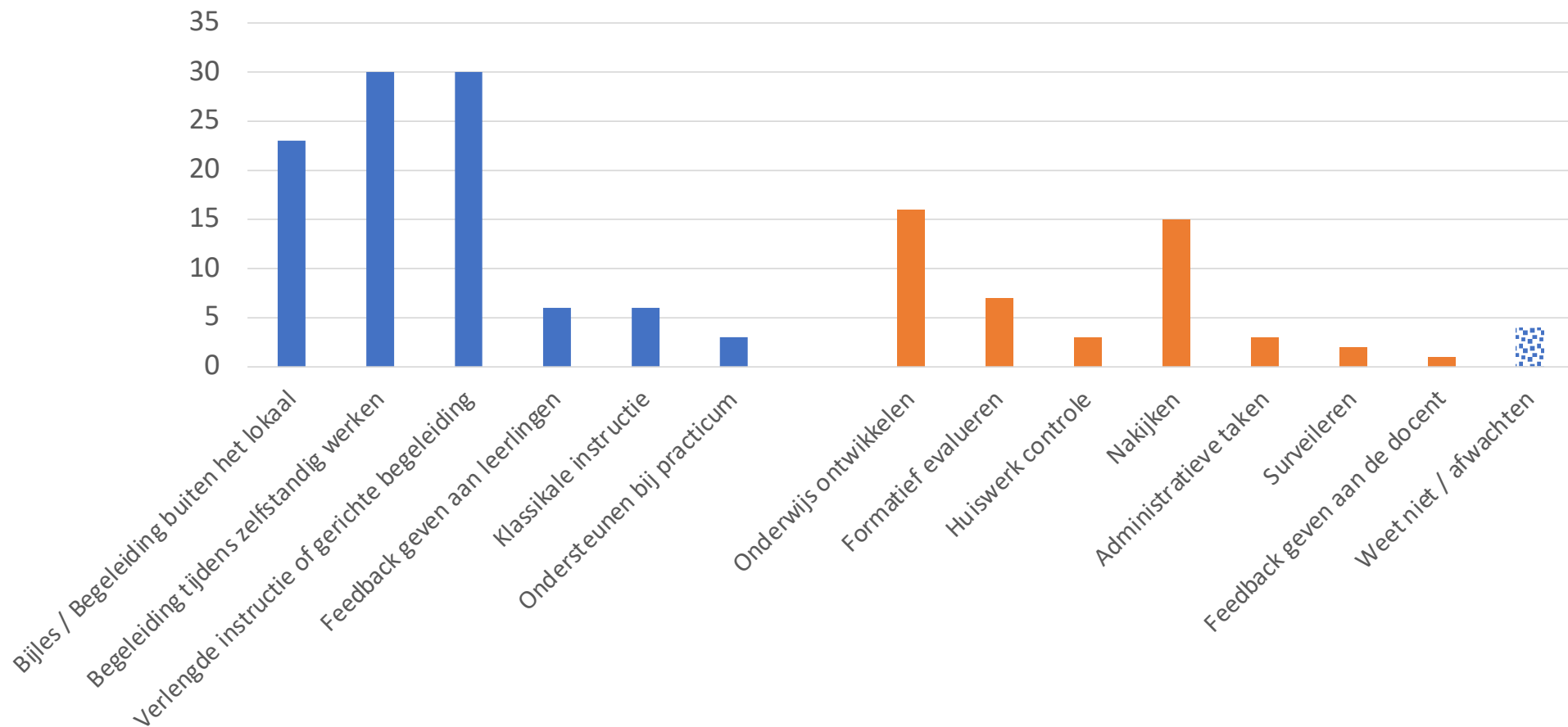
Interesse in onderwijs:

Vragenlijst studenten (geen RCT)

Proces/kwalitatief:

Vragenlijsten, logboeken, focusgroepen

Inzet student

StudentinzetopSchool

Welke leerlingen heeft de student begeleid?

Allerlei leerlingen, ongeacht prestatieniveau	63%
Alleen leerlingen die moeite hebben met de lesstof	6%
Voornamelijk leerlingen die moeite hebben met de lesstof	29%
Voornamelijk leerlingen die extra uitdaging kunnen gebruiken	3%

StudentinzetopSchool

Welk deel van de leerlingen heeft contact met de student?

67% heeft direct contact gehad

33% geen direct contact

Ervaringen docenten

	% Zeer mee oneens (1)	% Beetje oneens (2)	% Neutraal (3)	% Beetje mee eens (4)	% Zeer mee eens (5)
Ik ben positief gestemd over wat de student heeft bijgedragen aan het onderwijs	3	5	15	41	36
Ik wil andere docenten aanraden om ook een student in te zetten	0	10	21	49	21
StudentinzetopSchool kan ertoe leiden dat deze student later kiest voor een baan in het onderwijs	0	3	26	64	8

StudentinzetopSchool

Interesse in het beroep van leraar?

- Bijna alle studenten hebben een beter beeld gekregen
- Geen duidelijke stijging kans (was al hoog bij aanvang)

Werkdruk docenten

	% Zeer mee oneens (1)	% Beetje oneens (2)	% Beetje mee eens (3)	% Zeer mee eens (4)
Door de inzet van de student word ik in mijn werkzaamheden ontlast	3	31	54	13
Door de inzet van de student is mijn werkdruk verlaagd	5	41	46	8
Door de inzet van de student ervaar ik meer tijd om aandacht te besteden aan de dingen die ik belangrijker vind	5	36	51	8

Werkdruk: Significante daling van 1 punt op een 10-puntschaal ($p < .001$)

Tabel 3.4 Resultaten van lineaire mixed model regressieanalyse, waarin het verschil tussen T0 en T1 in ervaren werkdruk wordt getoetst

	<i>b</i>	95% CI
Intercept	6.00*	[5.45, 6.55]
T1 (T0 = ref; positieve score = werkdrukafname)	1.03*	[0.43, 1.62]

Note. Werkdrukcores op T0 en T1 zijn gemiddelden. Schattingen (*b*) zijn berekend op docent-niveau. Een significant verband wordt aangegeven met * ($p < .05$). $n = 39$.

StudentinzetopSchool

Verbeterpunten uit kwalitatieve data

- **Heldere taakverdeling is cruciaal**

Onduidelijkheid → minder effect & soms hogere werkdruk.

Duidelijke afspraken → efficiëntere inzet van studenten.

- **Match student–vak vergroot meerwaarde**

Vooraf belangrijk bij bètavakken.

Studenten met inhoudelijke kennis dragen sterker bij.

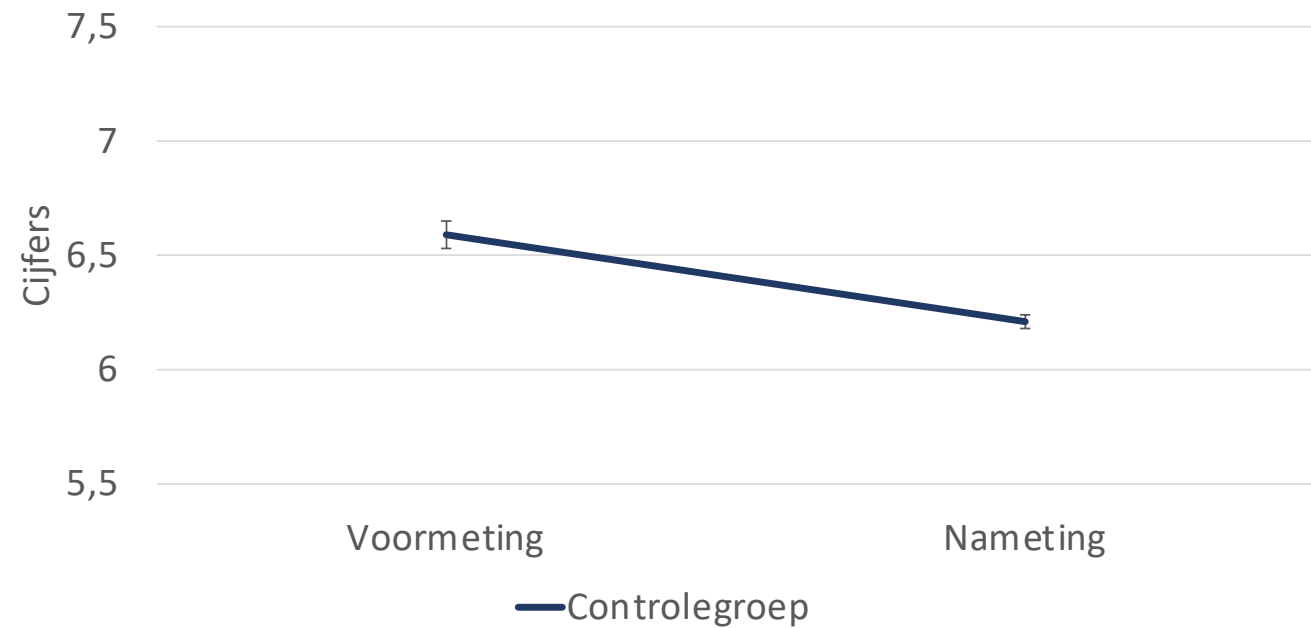
- **Studenten hebben behoefte aan basisdidactiek & klassenmanagement**

Extra training verhoogt kwaliteit en inzetbaarheid.

StudentinzetopSchool

De controlegroep

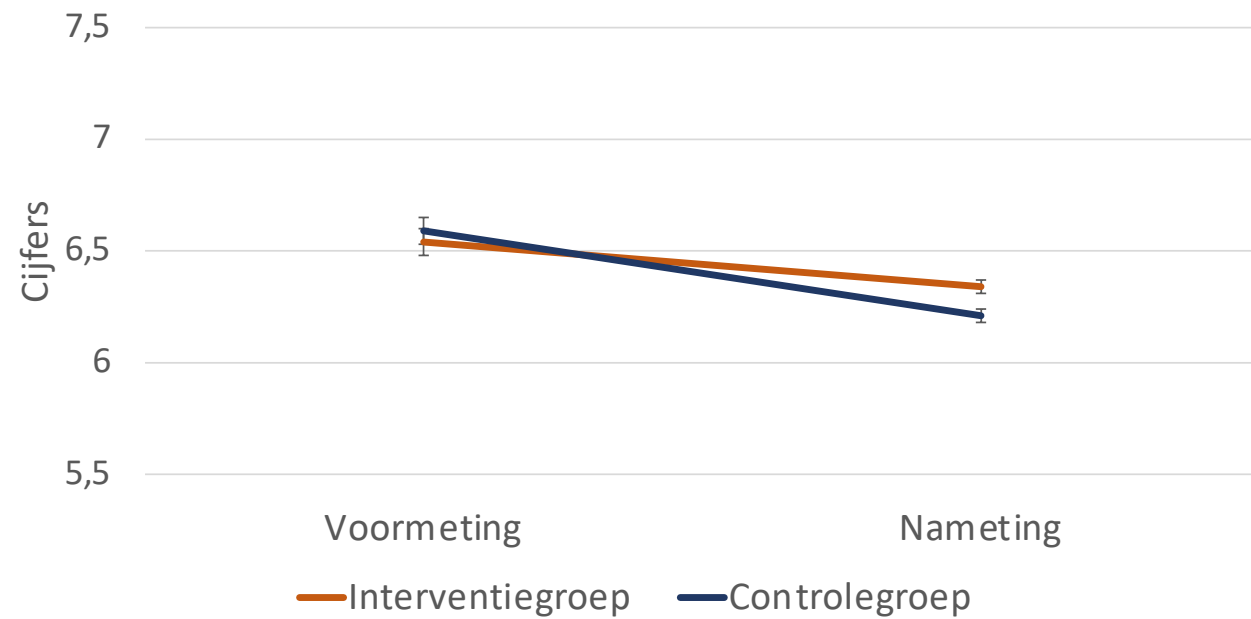

N = 880

StudentinZetopSchool

De ontknoping.....

N = 1.777

StudentinzetopSchool

Significante interactie Experiment x Tijd ($p = .012$, $d = 0.26$)

Tabel 3.2 Resultaten van lineaire multilevel regressieanalyse, waarin het effect van de interventie op cijfers wordt getoetst

	<i>b</i>	95% CI
Intercept	6.89*	[6.64, 7.14]
Experiment	-0.27*	[-0.54, -0.02]
Tijd	-0.35*	[-0.47, -0.23]
Experiment x tijd	0.21*	[0.05, 0.37]

Note. Cijfers op T0 en T1 zijn gemiddelden. Schattingen (*b*) zijn berekend op leerling-niveau. Een significant verband wordt aangegeven met * ($p < .05$). $N = 1777$.

StudentinzetopSchool

Conclusie:

Bij een zorgvuldige uitvoering, met aandacht voor taakverdeling en begeleiding van studenten, kan de interventie StudentinzetopSchool een **betekenisvolle bijdrage** leveren aan het **verhogen van de leerresultaten** van leerlingen en het **verlichten van de ervaren werkdruk** van docenten.

Van kansrijk naar bewezen effectief.

Studenten in de klas?

Praktijkvoorbeelden van studenteninzet

Van onderzoek naar praktijk

Studenten kunnen o.a. bijdragen aan:

- Betere leerresultaten
- Verlichten van de ervaren werkdruk
- Extra ondersteuning binnen de school

Hoe ziet dat er in de praktijk uit? ->

Hoe werkt Student op School?

Het algemene process

- Student meldt zich aan
- School formuleert hulpvraag
- Student en school worden gematcht
- Student gaat aan de slag

Doorgaans start de student binnen anderhalve week na het matchingsgesprek.

De praktijkdrempel

Waarom is studenteninzet soms 'spannend'?

- Wat kan een student precies?
- Hoe zelfstandig is de student?
- Hoeveel begeleiding kost dit?

In de Pilot werd de financiële drempel verlaagd

- Overeenkomst via extern payrollbedrijf
- Voor de eerste 40 gewerkte uren
  - *Slechts 50% van de personeelslasten*

Voorbeeld 1: Orthopedagogiek

Van algemene ondersteuning naar het zorgteam

Start - werkzaamheden

- Leerlingen opvangen
- Surveilleren
- Observeren
- Ondersteunen van onderwijsassistenten

Ontwikkeling - werkzaamheden

- Leerlingbesprekingen voorbereiden
- Observaties uitvoeren
- Gespreksverslagen en begeleidingsplannen ondersteunen
- Leerlingen helpen met plannen en structuur

Voorbeeld 1: Orthopedagogiek

Van algemene ondersteuning naar het zorgteam

Ontwikkeling - werkzaamheden

- Leerlingbesprekingen voorbereiden
- Observaties uitvoeren
- Gespreksverslagen en begeleidingsplannen ondersteunen
- Leerlingen helpen met plannen en structuur

De rol ontwikkelde zich vanuit de kwaliteiten van de student.

Voorbeeld 1: Orthopedagogiek

Wat leverde deze inzet op?

- Studentkennis werd breder benut
- Ondersteuning van het zorgteam
- Extra begeleiding voor leerlingen
- Meer ruimte voor medewerkers
- Studenten werden na de pilot aangehouden

Voorbeeld 2: 10-14-onderwijs

Context

- Groep 7 & 8 samen met leerjaar 1 & 2
- Veel persoonlijke aandacht
- Behoefte aan extra ondersteuning

Aanpak

- Vacature niet volledig dichtgetimmerd
- Ruimte voor ontwikkeling
- Samen ontdekken waar de student waarde toevoegd

Voorbeeld 2: 10-14-onderwijs

Ontwikkeling en opbrengst

- Inbreng van eigen interesses
- Sloot beter aan behoefte in de klas
- Na afloop pilot overeenkomst aangeboden

Voorbeeld 3: Andersdenken

Studenteninzet is meer dan bijles geven

Een aantal voorbeelden

- Hulpvraag: ondersteuning bij ICT-systemen
- Student: masterstudent informatica
- Match: tussen de school en de student

Kijk niet alleen naar de functie 'onderwijsondersteuner'.

Wat zien we in de voorbeelden?

Van functie naar behoefte

Niet alleen	Maar ook
Welke taak kan een student uitvoeren?	Waar heeft de school behoefte aan?
Welke vacature moeten we invullen?	Welk probleem willen we oplossen?
Wat staat vooraf vast?	Wat kunnen we samen ontdekken?

Een korte opsomming

Verskillende vormen van studenteninzet

- Ondersteuning tijdens lessen
- Bijles en huiswerkbegeleiding
- Begeleiding van individuele leerlingen
- Ontwikkeling van lesmateriaal
- Hulp bij ICT
- Ondersteuning bij nieuwe onderwijsconcepten

Tot slot

Begin bij de behoefte, niet bij de functie

- Waar zit de druk?
- Waar is extra ondersteuning nodig?
- Welke kwaliteiten van een student kunnen daarbij helpen?

Ga het gesprek aan en kijk samen wat er mogelijk is.

Studentinzet in de eigen regio

Kansen

Obstakels

Stelling 1

Een student mag tot maximaal 6 uur in de week onbevoegd voor de klas staan.

Stelling 1

Een student mag tot maximaal 6 uur in de week onbevoegd voor de klas staan.

Gastdocenten in het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs

Gastdocenten kunnen alleen ingezet worden in het voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Om gastdocent te worden is geen onderwijsbevoegdheid nodig. De gastdocent valt onder de verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar. Een gastdocent mag gemiddeld 6 uur per week les geven. Wie meer uur per week les wil geven, moet zelf binnen 2 jaar een bevoegdheid halen. In die periode mag iemand al zelf lesgeven. De school waar iemand les wil geven, [kan daarbij helpen](#). Hiervoor zijn subsidiemogelijkheden.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/werken-in-het-onderwijs/vraag-en-antwoord/leraar-voortgezet-onderwijs>

Stelling 2

Als een student onbevoegd voor de klas staat, hoeft de docent onder wiens verantwoordelijkheid dit gebeurt, niet aanwezig te zijn in de klas.

Stelling 2

Als een student onbevoegd voor de klas staat, hoeft de docent onder wiens verantwoordelijkheid dit gebeurt, niet aanwezig te zijn in de klas.

Mag ik zelfstandig voor de klas staan?

Als gastdocent val je altijd onder de verantwoordelijkheid van een bevoegde leraar. Dat betekent niet per se dat deze leraar in het lokaal aanwezig moet zijn. De school maakt hierover afspraken met de gastdocent en het onderwijsteam.

<https://onderwijsloket.com/kennisbank/artikelen/hoe-word-ik-gastdocent>

Stelling 3

Een gastdocent zou geen student moeten zijn.

Stelling 3

Een gastdocent zou geen student moeten zijn.

StudentinzetopSchool: EENS

contact

- www.studentinzetopschool.nl
- info@studentinzetopschool.nl

